

OS MODERNOS SAQUEADORES DE NAUFRAXIOS

Por: Yago Abilleira Crespo

Este é un deses artigos que un non quere escribir, pero que hai que facelo. Como buzo que son, vexo moitas cousas que os demais non ven, e é a miña obriga denunciar o que se fai no fondo das nosas augas.

Duns anos para aquí xente sen escrúpulos dedicouse a sacar, ilegalmente, restos históricos, para facer un uso privado de algo que é de todos. Ademais, os obxectos que extraen do fondo do mar, precisan dunha serie de tratamentos de restauración que esta xente nin sabe nin pode facer, o que acaba provocando a desaparición total do obxecto recuperado. O sal da auga mariña que está no interior das pezas cristaliza ó evaporarse a auga, o que produce que o obxecto rebente de dentro para fóra. Pero é peor no caso do ferro: o simple contacto co aire tras estar somerxido moito tempo provoca unha serie de reaccións químicas irreversibles e imparables.

A continuación enumérase un listado de pezas roubadas. Non son todas, só as que nós detectamos:

-Praia de Samil (Vigo): Ó Leste da mesma, xusto no seu comezo, hai unha punta de pedra que penetra no mar (a "Barra de Samil"). Alí había dúas grandes áncoras, unha moi grande que posiblemente fora dun vapor, e outra algo máis miúda, pero máis antiga, e que probablemente pertencera a un galeón. Buscámolas dúas veces e non as demos atopado. Este tipo de pezas son moi solicitadas para poñer nos xardíns. Parece ser que hai xente á que lle gusta... alá eles. Ogallá lles visite o xardín a Garda Civil.

-Cabo Home (Cangas): Aquí, no ano 1800 naufragou a fragata inglesa "HMS Stag" (cervo en galego). Nos anos 80 un mergullador sacou de alí un pequeno canón, tipo carronada. Tras varias peripecias, conseguiu levalo ó seu xardín e alí o chimpou, sen darlle ningún tipo de tratamento. Segundo el mesmo nos comentou, o canón acabou no contedor do lixo. Foino levando ós poucos cunha carretilla, "a medida que ía rompendo", foron a súas palabras. Non lle durou nin dous meses. Outro obxecto perdido para sempre.

-Illas Cíes: Preto do faro de do Príncipe, no medio do canal entre as illas, había un antigo canón de ferro. Foi extraído e levado ó chale dun médico, parece ser. Seguramente para

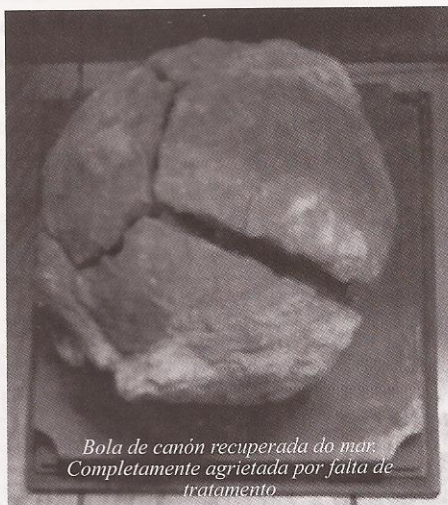
poñelo no xardín... Non se fixo ningún tipo de estudo. Descoñecemos a que época pertencía e o estado actual da peza, que debe de ser moi malo.

-Illa de Onza: O noso arquipélago non escapa á acción dos ladróns, por desgraza. Ó Sur de Onza foi contra a costa o "Barsac", un patrulleiro francés, en Xaneiro de 1940, en plena II Guerra Mundial. Preto do Con dos galos estaba a gran hélice de bronce do barco. Pois ben, fai ben pouco, certo señor, que nin sequera é da Illa, sacouna. Sabemos quen foi, pero non o podemos demostrar, por sorte para el. Esa hélice tiña que quedar en Ons. O Centro de Visitantes sería un sitio perfecto e onde todo o mundo se faría unha foto... un barco da II Guerra Mundial sempre é un bo reclamo. Coidadiño con este home cando visite a Illa, xa

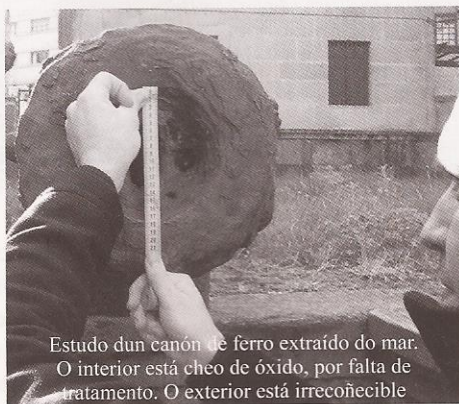
sabedes que lle gusta coller o que non é seu...

-Illa de Ons: Posiblemente esta foi a maior perda, non polo valor económico (que non o ten) senón polo valor histórico-arqueolóxico. Na enseada de Caniveliñas, había un canón de ferro. E digo había porque xa non está, e iso que o buscamos dúas veces. Seguramente o levou algún "pijo" que decidiu que lle quedaría ben no xardín. A artillería é un arma que foi evolucionando e que cada país adaptaba as súas necesidades. Un simple canón, ben estudado, pode darnos abundante información: Época, nacionalidade, tipo de barco,... Pois ben, agora todo iso está perdido, borrándose unha parte da historia da Illa, posto que o ignoramos todo sobre este naufraxio. Por se fora pouco, ó sacar o canón perdeuse a posición do mesmo. Se agora se quixera facer un estudo arqueolóxico do naufraxio... Por onde buscamos? Poñémonos a remover area por toda a enseada? Impensable. O peor de todo non é

iso, non. Tendo en conta o deterioro que sofren os canóns de ferro que estiveron a pouca profundidade en fondos de area, o máis seguro é que se desintegrara debido ás alteracións químicas. Posiblemente, o único canón que había en Ons perdeuse para sempre.



Bola de canón recuperada do mar. Completamente agrietada por falta de tratamento



Estudo dun canón de ferro extraído do mar. O interior está cheo de óxido, por falta de tratamento. O exterior está irrecoñecible